

De Rechtbank van Eerste Aanleg te DENDERMONDE, Dertiende Kamer, rechtdoende in strafzaken, heeft in haar openbare terechtzitting van 16 SEPTEMBER 2013 het hiernavolgend VONNIS gewezen :

Notitie nummer : DE66.RW.201200/10/13
Griffie nummer :

IN DE ZAAK VAN HET OPENBAAR MINISTERIE TEGEN :

1. _____ landbouwer, geboren
te _____ op _____
wonende te _____
2. _____ zonder beroep,
geboren te _____ op _____
wonende te _____

Verdacht van :

De eerste en de tweede:

Om de misdaad of het wanbedrijf uitgevoerd te hebben of om aan de uitvoering ervan rechtstreeks medegewerkt te hebben, door enige daad, tot de uitvoering zodanige hulp verleend te hebben dat zonder zijn bijstand het misdrijf niet kon gepleegd worden, door giften, beloften, bedreigingen, misbruik van gezag of van macht, misdadige kruiperijen of arglistigheden, dit misdrijf rechtstreeks uitgelokt te hebben, als dader of mededader zoals voorzien door artikel 66 van het Strafwetboek;

Te _____ op een niet nadere datum in de periode van 1 mei 2009 tot en met 31 juli 2009 (st. 12):

Bij inbreuk op artikel 6.1.1.1° van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

hetzij zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning, hetzij in strijd met de vergunning, hetzij na verval, vernietiging verstrijken van de termijn van de vergunning, hetzij in geval van schorsing van de vergunning, hierna vermelde handelingen, zoals bepaald bij artikel 4.2.1.1° c (het verrichten van navolgend bouwwerk, met uitzondering van onderhoudswerken: het afbreken, herbouwen, verbouwen of uitbreiden van een constructie)

namelijk door twaalf bunkers te hebben laten verzinken in de grond.

op het perceel aldaar gelegen te

- gekadastraerd als 1ha 14 a
20ca, weiland, eigendom van
ingevoolge de akte van aankoop d.d. 20.03.1995, verleden
door notaris met kantoor te

1ha 00a 40 ca, bouwland,
eigendom van Ingevoolge de akte van
schenking d.d. 31.03.1989; verleden door notaris met
kantoor te

1 ha 17 a 20 ca,
bouwland, eigendom van Ingevoolge de akte
van aankoop d.d. 03.06.1985, verleden door notaris met
kantoor te

- 67a 99ca,
bouwland, eigendom van Ingevoolge de akte
van schenking d.d. 31.03.1989, verleden door notaris met
kantoor te

- 68a 30ca. bouwland,
eigendom van en Ingevoolge
de akte van aankoop d.d. 19.11.2009, verleden door notaris
, met kantoor te

ZIJNDE OOK INZAKE:

- **DE GEWESTELIJK STEDENBOUWKUNDIG INSPECTEUR,**
bevoegd voor het grondgebied van het Vlaams Gewest met
adres te 1210 Brussel, Koning Albert II-laan 19 Bus 22

- *Eiser tot herstel*

• • •

2.2

Ter terechtzitting de dato 29 april 2013 legde het openbaar ministerie besluiten neer waarbij om de herkwalficatie werd verzocht van de feiten die aan de beide beklaagden ten laste worden gelegd naar inbreuk op artikel 99, §1, 1° van het toenmalige decreet van 18 mei 1999 op de organisatie van de ruimtelijke ordening (DRO).

Op het ogenblik van de weerhouden incriminatieperiode was de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening waarnaar verwezen wordt in de dagvaarding, immers nog niet van toepassing.

Alle betrokkenen partijen waren ter terechtzitting akkoord nopens deze herkwalficatie.

De in de dagvaarding vermelde feiten omschreven onder de enig weerhouden tenlastelegging, worden derhalve geherkwalficeerd zoals vermeld in de besluiten van het openbaar ministerie.

2.3

In termen van besluiten argumenteert de verdediging van beklaagden dat de bewuste handelingen die beklaagden hebben gesteld, met name het laten verzinken van de 12 bunkers, niet onder het toepassingsgebied van artikel 99, §1-1° zou vallen.

Artikel 99, §1, 1° van het decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening bepaalt dat niemand zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning mag bouwen, op een grond één of meer vaste inrichtingen mag plaatsen, een bestaande inrichting of bestaand bouwwerk mag afbreken, herbouwen, verbouwen of uitbreiden met uitzondering van instandhoudings- of onderhoudswerken die geen betrekking hebben op de stabiliteit.

Onder bouwen en plaatsen van vaste inrichtingen, zoals bedoeld in het eerste lid, 1° wordt verstaan het oprichten van een gebouw of een constructie of het plaatsen van een inrichting, zelfs uit niet-duurzame materialen, in de grond ingebouwd, aan de grond bevestigd of op de grond steunend omwille van de stabiliteit, en bestemd om ter plaatse te blijven staan, ook al kan het uit elkaar worden genomen, verplaatst of is het volledig ondergronds...

Overeenkomstig artikel 146 DRO wordt strafbaar gesteld het uitvoeren, voortzetten of instandhouden van de bij artikel 99 bepaalde handelingen, werken of wijzigingen zonder vergunning.

M.a.w. artikel 99 en 146 van voornoemd decreet stellen strafbaar : *het bouwen of het plaatsen van een vaste inrichting zonder stedenbouwkundige vergunning bedoeld/bestemd om ter plaatse te blijven staan.*

De rechtbank is van oordeel dat de door beklaagden gestelde handelingen (met name het laten wegzinken onder de grond van bunkers) een wijziging is die een constructie er anders laat uitzien dat het initiële vergunde of vergund geachte, en derhalve een vergunningsplichtige handeling uitmaakt.

Het wegzinken impliceert immers een verplaatsing en dus een wijziging.

Ook onder de thans geldende Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) zijn de door beklaagden gestelde handelingen vergunningsplichtig. Immers, de VCRO is slechts een hernummering en een beperkte wijziging van delen van het DRO; zonder dat de basisprincipes werden weggenomen met dien verstande dat het begrip 'handelingen' nu wel werd omschreven als zijnde werkzaamheden, wijzigingen of activiteiten met ruimtelijke implicaties.

2.4

In de gegeven omstandigheden en gelet op de materiële vaststellingen van het strafdossier, de verklaringen van de beklaagden, alsook uit de behandeling van de zaak ter terechtzitting en het aldaar gevoerde verweer, is naar oordeel van de rechtbank afdoende gebleken dat de eerste en de tweede beklaagde zich schuldig hebben gemaakt aan de feiten vermeld onder de enig weerhouden tenlastelegging (zoals geherkwalificeerd).

3. DE STRAFTOEMETING.

3.1 Algemeen

3.1.1

De in hoofde van de eerste en de tweede beklaagde bewezen geachte feiten omschreven onder de hiernavolgende tenlasteleggingen zijn telkens de opeenvolgende en voortgezette uitvoering van een zelfde misdadig opzet, zodat voor deze feiten bij toepassing van artikel 85, eerste lid van het Strafwetboek telkens slechts één straf moet worden uitgesproken.

3.1.2

De straftoemeting moet worden bepaald gelet op de aard en de objectieve ernst van het bewezen verklaarde feiten, de begeleidende omstandigheden en de persoonlijkheid van de beklaagden zoals die blijkt uit het strafrechtelijk verleden, hun gezinstoestand en arbeidssituatie voor zover bekend.

De straftoemeting moet echter niet enkel de vergeldingsbehoefte dienen, maar ook de generale en individuele preventie. De op te leggen straf moet dan ook van aard zijn de beklaagden ervan te weerhouden zich in de toekomst nog aan dergelijke feiten schuldig te maken en hen aan te sporen de strafwetgeving voortaan strikt en rigoureuus na te leven.

3.1.3

De door de beklaagden gepleegde strafrechtelijke zijn objectief ernstig. Zonder vergunning en louter met het opzet om, na een eerdere vernietiging ervan door de Raad van State, een nieuwe bescherming van deze bunkers als monument te verhinderen, werden geen enkele moeite gespaard om deze bunkers in de grond te laten verzinken. Dat het ging om waardevol erfgoed was kennelijk van geen belang. De eerste en de tweede beklaagde moet de normen die de overheid heeft uitgewerkt ter realisatie van het beleid inzake stedenbouw en ruimtelijke ordening respecteren. Zij mogen hun individueel belang in geen enkel geval boven het algemeen belang laten prevaleren. Dit vraagt in beginsel om gestrengheid in de bestraffing.

3.2. de individuele straftoemeting

3.2.1

De eerste beklaagde is jaar, landbouwer en beschikt over een blanco strafrechtelijk verleden.

De tweede beklaagde is jaar, gepensioneerde en beschikt eveneens over een blanco strafrechtelijk verleden, hetgeen gelet op zijn leeftijd wettelijk als een verdienste kan worden aanzien.

3.2.2

De rechtbank gaat ambtshalve na of de publieke vordering de redelijke termijn van vervolging (art. 14.3.c B.U.P.O. en art. 6.1 E.V.R.M.) al dan niet overschreed om daarna, in bevestigend geval, na te gaan welke gevolgen daaraan moeten gekoppeld worden.

3.2.3

De beoordeling van een eventuele overschrijding van de redelijke termijn dient steeds in concreto te geschieden, waarbij in de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (E.H.R.M.) in wezen drie criteria worden vooropgesteld: de complexiteit van de zaak, het gedrag van de beklaagden en het gedrag van de gerechtelijke overheid

Complexiteit van de zaak

Er kan absoluut niet gesteld worden dat huidige zaak complex zou zijn.

Gedrag van de beklaagde

Op dat vlak moet worden vastgesteld dat aan de beide beklaagden niets ten laste kan worden gelegd.

Gedrag van de gerechtelijk overheid

De rechtbank dient vast te stellen dat het onderzoek gedurende een relatief lange periode stillag.

Nadat het dossier aanvankelijk een normaal verloop kent, werd het Agentschap R-O Vlaanderen door het openbaar ministerie bij schrijven van 7 oktober 2010 om hun standpunt verzocht, hetgeen overgemaakt werd bij schrijven van 26 september 2011. Nadien volgde geen enkele onderzoeksdaad meer tot wanneer er op 19 juli 2012 werd overgegaan tot dagvaarding.

Aldus kan niet anders dan vastgesteld te worden, dat er in hoofde van de eerste en de tweede beklaagde sprake is van een objectieve en concrete overschrijding van de redelijke termijn.

3.2.4

Aan de discussie over welke de rechtsgevolgen zijn bij een overschrijding van de redelijke termijn werd verholpen met de wet van 30 juni 2000 tot invoeging van een artikel 21ter in de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering (B.S. 2 december 2000).

De problematiek met betrekking tot het overschrijden van de redelijke termijn wat betreft de duur van de strafvervolging, is thans geregeld bij artikel 21ter van de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering ingevoerd bij vermelde wet van 30 juni 2000 en van toepassing vanaf 12 december 2000.

Art. 21ter V.T. Sv. stelt:

" Indien de duur van de strafvervolging de redelijke termijn overschrijdt, kan de rechter de veroordeling bij eenvoudige schuldigverklaring uitspreken of een straf uitspreken die lager kan zijn dan de wettelijke minimumstraf.

Wanneer de veroordeling bij eenvoudige schuldigverklaring wordt uitgesproken wordt de verdachte veroordeeld in de kosten en; zo daartoe aanleiding bestaat, tot teruggave. De bijzondere verbeurdverklaring wordt uitgesproken."

Artikel 21ter V.T. Sv. voorziet derhalve drie mogelijkheden voor de strafrechter:

- de veroordeling bij eenvoudige schuldigverklaring;
- een straf lager dan de wettelijke minimumstraf;
- een straf lager dan wat normaal zou zijn uitgesproken mocht de strafvervolging de redelijke termijn niet hebben overschreden.

De rechtbank stelt in dat verband ook vast dat er in huidige zaak geen sprake is dat de bewijsvoering en het recht van verdediging en/of het recht op een eerlijk proces ernstig en onherstelbaar zouden zijn beschadigd. Ook werd de mogelijkheid om het tegenbewijs te leveren geenszins ernstig beknut door de overschrijding van de redelijke termijn.

Mocht de normale termijn niet zijn overschreden was aan de eerste en de tweede beklaagde, een substantiële geldboete, deels met uitstel van tenuitvoerlegging, opgelegd.

Echter, rekening houdende met de geschetste omstandigheden beschouwt de rechtbank een veroordeling bij eenvoudige schuldigverklaring van de eerste en de tweede beklaagde, als een passend herstel voor de overschrijding van de redelijke termijn.

4. DE HERSTELVORDERING

4.1

Op 15 juni 2010 maakte de Gewestelijk Stedenbouwkundig Inspecteur een herstelvordering over aan het ambt van de Procureur des Konings, waarbij het herstel in de oorspronkelijke staat wordt verzocht, hetgeen inhoudt : reconstructie van de verzonken bunkers door het uittrekken, opgraven of 'liften' van de constructies.

De oorspronkelijke bunkers moeten ongehavend opnieuw aan de oppervlakte worden gebracht.

Tevens werd voorzien in een uitvoeringstermijn van 6 maanden, dit alles onder verbeurte van een dwangsom van 1.000,00 euro per dag: vertraging Ingeval van niet-uitvoering en werd verzocht om de stedenbouwkundig inspecteur en het college van burgemeester en schepenen van _____ machtiging te verlenen tot het uitvoeren van de bevelen herstelmaatregel indien beklagde in gebreke zou blijven.

De Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid verleende een positief advies over de voor advies voorgelegde herstellvordering en ging akkoord met de aard van de herstellvordering van de Gewestelijk Stedenbouwkundig Inspecteur.

In termen van conclusies werd de rechtsgrond waarop de herstellvordering was gesteund aangepast gelet op de herkwalficatie van de inbreuk die aan beklagden ten laste was gelegd.

4.2

De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (art. 6.1.41, §1) stelt duidelijk dat het bevelen door de rechter van de herstelmaatregelen (herstellen in de oorspronkelijke toestand, staken strijdig gebruik, uitvoeren bouw- en/of aanpassingswerken, betalen van een geldsom gelijk aan de meerwaarde) gebeurt op vordering van de stedenbouwkundig inspecteur of van het college van burgemeester en schepenen op wier grondgebied de werken, handelingen of wijzigingen vermeld in artikel 6.1.1 werden uitgevoerd.

De keuze van de gepaste maatregel komt derhalve toe aan de bevoegde overheid en niet aan de rechtbank. De rechter moet de interne en externe wettigheid van deze vordering toetsen en of zij strookt met de wet, dan wel of zij berust op machtsoverschrijding of machtsafwendings. Meer bepaald dient de rechtbank hierbij na te gaan of de beslissing van het bestuur om een bepaalde herstelmaatregel op te leggen uitsluitend met het oog op een goede ruimtelijke ordening is genomen. Indien een vordering zou steunen op motieven vreemd aan de ruimtelijke ordening of op een opvatting van de goede ruimtelijke ordening die kennelijk onredelijk is, dient de rechter deze vordering zonder gevolg te laten (Cass. 3 juni 2005, www.cass.be). Nochtans mag de rechter geenszins de gevorderde maatregel op haar opportuniteit beoordelen; als de gevorderde herstelmaatregel met de wet strookt, moet de rechter deze inwilligen.

Volgens door deze rechtbank bijgevalen casuatierichtlijn (Cass. 15 juni 2004, www.cass.be, met conclusie ... rolnummer ... en nummer ...) zijn de rechtbanken niet bevoegd zijn om de opportuniteit te beoordelen van een gevorderde herstelmaatregel, maar moeten zij de toetsing beperken tot de externe en interne wettigheid en mogen (en moeten) zij dus slechts nagaan of de beslissing in overeenstemming is met de wet dan wel op machtsoverschrijding of machtsafwijking berust. Tot die wettigheidstoetsing behoort het nagaan of de beslissing van de bevoegde overheid werd genomen uitsluitend met het oog op een goede ruimtelijke ordening met de verplichting om indien zou blijken dat de beslissing steunt op motieven vreemd aan de ruimtelijke ordening of op een opvatting van de goede ruimtelijke ordening die kennelijk onredelijk is, de herstellvordering zonder gevolg te laten, zoals hiervoor vermeld. Een beoordeling dat de herstellvordering kennelijk onredelijk is en dat het voordeel dat het herstel zou meebrengen voor de goede ruimtelijke ordening geenszins opweegt tegen het last die daaruit voortvloeit voor de overtreder houdt geen opportuniteitsbeoordeling in maar kan worden bestempeld als een wettigheidstoetsing.

4.3

De grondslag van een herstellvordering is niet zozeer een bepaald misdrijf, maar wel de stedenbouwkundige verplichting die moet worden nageleefd en waarvan de niet-naleving ook strafrechtelijk wordt gesanctioneerd (Cass. 15 november 2005, www.cass.be). Het tenietdoen van de materiële gevolgen van het misdrijf, wat ook de aard van dit misdrijf is, verhindert dat een met de wet strijdige toestand blijft bestaan en dat de overtreder het voordeel van de door hem of haar begane overtreding behoudt. De met de wet strijdige toestand die door dit misdrijf werd veroorzaakt en die nog steeds bestaat, moet gestaakt worden, zodat de herstellvordering dient te worden ingewilligd zoals hierna in het beschikkend gedeelte nader bepaald.

4.4

De ingediende herstellvordering is naar het oordeel van de rechtbank nog steeds noodzakelijk om aan de gevolgen van het misdrijf omschreven onder de enig weerhouden tenlastelegging een einde te stellen en leggen aan de eerste en de tweede beklagde geen kennelijk onredelijke lasten op. Tot deze herstellvordering werd beslist door een bevoegde instantie met inachtneming van de substantiële vormvoorschriften. Er blijkt niet dat deze beslissing werd genomen met machtsafwijking, machtsoverschrijding of miskenning van enig beginsel van behoorlijk bestuur.

De herstellvordering strookt dan ook met de wet en werd uitsluitend met het oog op de goede ruimtelijke ordening genomen. De herstellvordering moet dan ook worden ingewilligd zoals nader bepaald in het beschikkend gedeelte van dit vonnis.

Dat de herstellvordering bij de betrokkenen thans als kennelijk onredelijk zou overkomen, is louter en alleen een gevolg van de eigen beslissing van de eerste en de tweede beklagde om, goed bewust van het wederrechtelijk karakter van deze zonder vergunning uitgevoerde werkzaamheden en activiteiten, deze toch te laten doorgaan. Het feit dat zij voor een voldongen feit gezorgd hebben, mag niet gevaloriseerd worden door het afwijzen van de herstellvordering.

4.5

Door de Gewestelijk Stedenbouwkundig Inspecteur werd, zoals vermeld, gevraagd een dwangsom op te leggen.

De rechtbank is van oordeel dat een dwangsom van 250,00 euro per dag per beklagde moet als een gepaste aansporing worden beschouwd voor de beide beklagden om uitvoering te geven aan de opgelegde herstelmaatregelen.

Verder acht de rechtbank het opportuun om aan beide beklagden een uitvoeringstermijn van 1 jaar te verlenen.

Gezien de hiervoor en hierna vermelde artikelen:

Wet van 15 juni 1935, art. 2, 11 tot 14, 21 tot 24, 31 tot 37, 40, 41;
 Wetb. van strafvordering, art. 21ter V.T., 162, 182, 184, 185, 189, 190, 190ter, 194, 195;
 Strafwetboek, art. 2, 66;
 Wet van 5 maart 1952, art. 1, gew. programmawet d.d. 24.12.1993, art. 1; gew. art.36 Wet 07.02.2003; Art. 2 en 3 van de Wet van 28.12.2011 houdende diverse bepalingen inzake justitie (B.S. 30.12.2011); (opdecimen)
 Art. 6 Programmawet II van 27.12.2006;
 W.01.08.1985, art. 28, 29, gew. art. 1 K.B. 31.10.2005 (25 euro);

OM DEZE REDENEN.

DE RECHTBANK, RECHTDOENDE OP TEGENSPRAAK,

HERKWALIFICEERT de feiten vermeld onder de enig weerhouden tenlastelegging zoals hierboven weergegeven.

1.

VERKLAART de eerste beklagde SCHULDIG aan de feiten omschreven onder de enig weerhouden tenlastelegging (zoals geherkwalificeerd).

VEROORDEELT de eerste beklagde, toepassing makend van artikel 21ter V.T. Sv., wegens deze feiten samen, bij EENVOUDIGE SCHULDIGVERKLARING.

* * *

2.

VERKLAART de tweede beklagde SCHULDIG aan de feiten omschreven onder de enig weerhouden tenlastelegging (zoals geherkwalificeerd).

VEROORDEELT de tweede beklagde, toepassing makend van artikel 21ter V.T. Sv., wegens deze feiten samen, bij EENVOUDIGE SCHULDIGVERKLARING.

* * *

KOSTEN

VEROORDEELT de eerste en de tweede beklagde elk tot 1/3 van de aan de zijde van het openbaar ministerie gevallen kosten begroot op 70,34 euro.

LEGT 1/3 van de kosten ten laste van de Belgische Staat.

HERSTELVORDERING

BEVEELT de eerste beklagde en de tweede beklagde op vordering van Gewestelijk Stedenbouwkundig Inspecteur tot het herstel in de oorspronkelijke toestand, met name:

- reconstructie van de verzonken bunkers door het uittrekken, opgraven of 'liften' van de constructies. De oorspronkelijke bunkers moeten ongehavend opnieuw aan de oppervlakte worden gebracht.

gelegen te

-
-
-
-
-

en dit binnen een termijn van **EEN JAAR** te rekenen vanaf het in kracht van gewijsde treden van huidig vonnis.

BEVEELT dat voor het geval dat de vermelde herstelmaatregelen niet binnen de voormelde termijn werden uitaevoerd, het college van burgemeester en schepenen van _____ en de Gewestelijk Stedenbouwkundig Inspecteur ambtshalve in de uitvoering van de herstelmaatregel zal kunnen voorzien overeenkomstig artikel 6.1.46 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening gecoördineerd bij besluit van de Vlaamse regering op 15 mei 2009.

ZEGT voor recht dat in hoofde van elk der beklaagden, een **DWANGSOM** zal worden verbeurd van 250,00 euro per dag vertraging in nakoming van dit bevel.

WIJST het meer- en andersgevorderde af als ongegrond.

ALDUS UITGESPROKEN IN OPENBARE TERECHTZITTING VAN ZESTIEN SEPTEMBER TWEEDUIZEND DERTIEN

Aanwezig :

alleenrechtsprekend rechter in strafzaken;
substituut-Procureur des Konings,
griffier,